

Kamuda tasarrufa uymayana ceza sürprizi

Kamu tasarruf paketi, toplam tutar hedefi olmadan açıklandı. Uymayan kurum ve kuruluşlara ceza öngörülen pakete yerel yönetimler de dahil edildi. Bakan Şimşek, açıklanan paketin ilk çalışması olduğunu, yeni paketlerin hazırlanıp uygulamaya alınacağını kaydetti.

MARUF BUZUGİL - MEHMET KAYA / ANKARA

Kamuda Tasarruf ve Verimlilik Paketi olarak adlandırılan düzenleme, toplam tutar hedefi olmadan açıklandı. Ayrıca verimlilik ve tasarrufları yeni paketler üzerinde çalışıldığı duyuruldu. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ile Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından duyurulan paketin sürprizi ise pakete uymayan kurum ve kuruluşlara "idari ceza ve para cezası" da öngörülmesi oldu. Yasayla yapılacak düzenlemede, cezanın yönetimi mi yoksa kurum-kuruluşu mu kesileceği merak uyandırdı. Tasarruf paketinin, deprem ve depremle bağlantılı harcamaları kapsayacağı hem Cevdet Yılmaz hem de Mehmet Şimşek tarafından vurgulandı.

Yerel yönetimleri de kapsıyor

Tasarruf paketinin tüm kamu kurum ve kuruluşları yanında yerel yönetimleri de kapsayacağı kaydedildi. Bu kapsamda belediyelerin ve belediye iktisadi kuruluşlarının, belediye şirketlerinin dahil olup olmayacağı açıklanmadı. Hazine ve Maliye Bakanı Cevdet Yılmaz, merkezi ve yerel idareler yanında, yerel yönetimler, KİT'ler, döner sermayeler, fonlar dahil tüm kamunun kapsamda olduğunu belirtti.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, paketin açıklanmasından önce yaptığı sunumda, tüm kamuyu kapsayan bir çalışma yapıldığını, TBMM hariç bütün kamu kurum ve kuruluşlarının tasarruf paketine uymasının zorunlu kılınacağını açıkladı. Yılmaz, düzenlemelerin bir kısmının genelgeleyle yapılacağını ve genelgenin bu hafta içinde Cumhurbaşkanlığı'na sunulmasını planladıklarını, yasa teklifinin de kısa süre içinde verileceğini kaydetti. Cevdet Yılmaz, "Bugün sunulacak olan paket geçmişten farklılıklar arz etmektedir. Geçmişten çıkardığımız derslerle tedbirleri daha sıkı bir izleme sistemi ile hayata geçireceğiz. Ayrıca hesap verilebilirlik mekanizmalarını güçlendirecek, haklı gerekeçlere dayanmayan sapsmaları engellemeyi amaçlıyoruz" diye konuştu.

Kamuda etkinlik ve verimlilik

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, açıklanan paketin ilk çalışması olduğunu, yeni paket-

Çifte maaş sınırlama, taşıt alımına 3 yıl yasak

Tasarruf, harcama disiplini ve yatırımlarda verimlilik olmak üzere 3 alanda başlıklarından, Mehmet Şimşek tarafından açıklanan paketin temel unsurları şöyle:

HARCAMA DISİPLİNİ

- Deprem hariç, mal ve hizmet alımı ödeneklerinin yüzde 10'u, yatırım ödeneklerinin yüzde 15'i kesildi.
- Tek seferlik gelirlere dayalı olarak, kalıcı harcama programları başlatılmayacak.
- Kamu kurumları bütçe ödeneklerine göre yatırım projelerini iletilebilecek.
- Merkezi yönetim ve il özel idareleri, hakediş düzenlenmeden ödeme yapmayacak.
- Bu yıl analiz yapıldıktan sonra, 2025'ten itibaren verimsiz harcamalara son verilecek.
- Projeler incelenecek, proje bazlı olarak yatırımlar önceliklendirilecek.
- Fiziki ilerlemesi %75'in üzerindekiler, deprem riski nedeniyle gerekli olanlar, yeşil ve sayısal dönüşüm ile OSB-liman demiryolu bağlantı projeleri öncelikli olacak.
- Zorunlu haller dışında yeni proje kabul edilemeyecek.

TASARRUF

- Kamu Filo Yönetim Sistemi ile standart getirilecek.
- Uzun vadede ortak kullanım amaçlanıyor.
- Ambulans, savunma gibi alanlar hariç, 3 yıl süreyle yeni araç satınalma ve kiralama yapılmayacak.

- Bütçe dışı kaynaklardan, vakıflardan diğer ilgili kurumlardan taşıt kullanımı izne tabi olacak.
- Kanunla verilen izinler hariç yabancı menşeli araç kullanımı yasaklanacak.
- İhtiyaç fazlası veya ekonomik ömrünü tamamlayan araçlar tasfiye edilecek.
- Savunma ve güvenlik hariç, toplu taşıma olan yerlerde servis sözleşmeleri sonlandırılacak.
- Deprem riski olanlar dışında yeni hizmet binası alımı, yapımı 3 yıl süreyle durduruldu.
- Kamu yerleşkelerinde kişi başına metrekare standardı uygulanacak.
- Mevcut binalar analiz edilerek kurulum arası kullanımları açılacak.
- Yeni lojman ve sosyal tesis alımı, yapımı, kiralınması süresiz olarak durduruldu.
- Savunma ve güvenlik hariç, mevcut sosyal tesislerin ekonomiyi kazandırılacak.
- Lojman kira ve sosyal tesis ücretleri rayiç bedellere göre gözden geçirilecek.
- Yönetim kurulu ücretlerine sınırlama getirilecek, sınırı aşan ücretler bütçeye alınacak.
- Kamuda yeni personel alımı 3 yıl boyunca emekli olan kişi sayısıyla sınırlanacak.
- Toplam açıklan atama izin sayıları Bütçe Kanununda yazılacak.
- Destek personeli sayısı zamana yayılarak azaltılacak, esnek ve uzaktan çalışma geliştirilecek.
- İdari genişleme sınırlanacak,

görev tanımları yeniden yapılarak ihtiyaç giderilecek.

► Bakanlıkların yurt dışı teşkilatları tasarruf ve verimlilik odaklı yeniden düzenlenecek

► Tüm taşra teşkilatı, bölge ve il bazında etkinlik esasıyla gözden geçirilecek.

► Hizmet içi eğitim, toplantı vb. her türlü faaliyet kamu tesislerinde yapılacak.

► Yurt dışı geçici görevlendirmeler sınırlanacak, asgari düzeyde tutulacak.

► Sokak ve cadde

ışıklandırılmasında LED lambalara dönüş hızlandırılacak.

► Kamu bina ve tesislerinde verimlilik artırılacak, yenilenebilir kaynaklarından faydalanılacak.

► Ekonomik değeri olan atıkların, bedeli karşılığında değerlendirilmesi zorunlu olacak.

► Kamuda e-yazışma sisteminin geçişin tamamlanacak, elektronik tebligat sistemi kullanılacak.

► Arşivler elektronik ortamda tutulacak, yam ve raporlar elektronik ortamda yapılacak.

► 2024 bütçesindeki temsil ve tanıtma ödeneklerinin yüzde 25'i kesilecek

► Uluslararası toplantılar ve milli bayramlar hariç; faaliyet düzenlenmeyecek.

► Hediye verilmesi yasaklanacak, demirbaş alımlarının 3 yıl süreyle durdurulacak.

► Makina ve teçhizat ekonomik ömrü tamamlandıktan elden çıkarılmayacak.

► Kamu alımlarının istisnalar dışında, DMO aracılığıyla yapılması esas kural olacak.

Hakan Yılmaz: Açıklanan paketin GSYH'ye oranı yüzde 0,4-0,6 aralığında

TEPAV Program Danışmanı Hakan Yılmaz, EKONOMİ'ye yaptığı değerlendirmede paketin bütçe hazırlama süreçlerini iyileştirmeyi kapsamaması ve vergi ayağı olmasının eksiklik olarak yorumladı. Yılmaz ayrıca paketin mali büyüklüğüne ilişkin olarak ise: "Öngörülen tedbirlerin bütçe disiplini katkısı GSYH'ya oran olarak yüzde 0,4-0,6 arasında tahmin etmekteyim. Deprem hariç mal ve hizmet alımlarında 68 milyar TL, yatırımlarda ise 95 milyar TL toplamda ise 164 milyar TL (GSYH oran olarak yüzde 0,4...) Tedbirlerin toplamı açısından psikolojik etkisi olmakla birlikte bu düzeydeki tedbir büyüklüğünün bütçe disiplinine katkısı sınırlı olacaktır. Bu ise

para politikasının uygulanmasına maliye politikasının katkısının çok sınırlı kalması dolayısıyla beklenenin karşılanması nedeniyle, TCMB'nin, makulden daha sıkı para politikası uygulamak zorunda kalması, nominal ve reel faizler yüksek düzeylerde seyrederek, enflasyonu düşürme önemli ölçüde TL'nin belirgin reel değerlenmesine ve kısa vadeli sıcak para girişine bağlı olarak neden olabilir. Bu gelişmeler, ekonomide orta vadede risklerin birikmesine, krizlikliklerin ortaya çıkmasına ve kalıcı fiyat istikrarını sürdürülebilir büyüme amaçlarının ulaşılmasına yol açma riski bulunmaktadır" yorumunu yaptı.

Müteahhitler şartsız tasfiya hakkı istiyor

► TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu:

Enflasyonla mücadele tüm Türkiye'nin birinci önceliği olmalı ve bütçe disiplini bu mücadelede desteklemedir. Bu kapsamda Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz ve Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek tarafından açıklanan Kamuda Tasarruf ve Verimlilik Paketi'ni olumlu buluyoruz. Doğru yönde atılan bir adım. Alınacak ilave tedbirler, önümüzdeki dönemde açıklanacağı ifade edilen reform adımları ve bir izleme sistemi kurulmasıyla bu paket daha da güçlendirilebilecektir.

► TİM Başkanı Mustafa Gültepe:

Tasarruf ve Verimlilik Paketi'ni enflasyonla mücadelede katkı sağlayan, önemli bir adım olarak değerlendiriyoruz. Paketin kamuda tasarruf, bütçe harcamalarında disiplin ve yatırımlarda verimlilik olmak üzere üç önemli ayağı bulunuyor. Açıklanan önlemler kadar uygulama süreci de büyük önem arz ediyor. Uygulama aşamasının tavizsiz yürütülmesi, hem enflasyonla mücadelede pozitif yönde katkı sağlayacak hem de devletin verimliliği odaklanacağı yönünde güçlü bir mesaj olacaktır. Önümüzdeki dönemde ilave önlemlerin devreye alınması, kamunun bu süreçteki kararlılığının önemli bir göstergesi şeklinde değerlendiriyoruz.

► TMB Başkanı Erdal Eren:

Kamu projelerinde %75'i tamamlanan projelere öncelik verileceği; henüz yeni başlanmış projelerin ise ilerlemesinin çok yavaş olacağı öngörüldü. Hakediş ödemelerinde de bütçeden aktarım yapılmasıyla devam eden projelerin kesilecektir. Bu nedenle kamu projelerinde şartsız tasfiye hakkı getirilmesi, kamuya iş yapan müteahhitler için hayati önemdedir.

► DELK Başkanı Nail Olpak:

Tedbirler önceki güne göre üç aşamada farklılık gösteriyor: İki, verimliliği ön planda tutması. İkincisi etkin bir denetim, raporlama ve yaptırım getirmesi. Üçüncüsü de yerel yönetimlerden bütçe dışı kaynaklara birçok kesimi

kapsaması...

► **MÜSİAD Başkanı Mahmut Asmalı:** Yatırım ve istihdam artışına maliye politikası en az para politikası kadar önemli. Kamu harcamalarının etkin yönetimi kritik önemde. Devlet harcamalarının rasyonelleştirilmesi sadece bütçe disiplini için değil, ekonomik gelişme açısından da fayda sağlayacak. Böylece, uzun vadeli hedeflere emin adımlarla ilerleyebiliriz.

► ASO Başkanı Seyit Ardic:

Paket enflasyonla mücadelede ana parametrelerinden olan ve daha önce dile getirildiğimiz mali disiplini sağlamasına açısından önemli. Parasal sıkışmanın yanında kamuda tasarrufun da devreye alınması, para ve maliye politikası eş güdümlü sağlanmasına katkıda bulunacak ve enflasyonla mücadelede başarı şansını arttıracaktır. Bu alınan kararların yapsal reformlarla desteklenmesi, makro istikrar açısından fayda sağlayacaktır.

► **İTO Başkanı Şekib Avdagic:** Paketin tasarruflu olmayı ülke kültürüne anahat görevi gören stratejik kimya sektörünün yatırımlarda önceliklendirilmesini bekliyoruz. Bununla birlikte üretimde yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüme kaynak ayrılmaması önemli firmalarımız açısından çok değerli buluyoruz.

► **İKİMB Başkanı Adil Pelister:** Tedbirlerin uygulanmaya geçmesi ile birlikte maliyetlerde ne kadar bir tasarruf sağlanacağını görmek gerekiyor. Bunun yanı sıra zaman alacaktır ancak enflasyon ile mücadelede önemli bir kazanım sağlayacağına inanıyoruz. Özellikle yerli ve milli üretilen ve yatırımların önceliklendirilmesini önemsiyoruz, tüm sektörleri girdi sağlayarak ekonomide anahat görevi gören stratejik kimya sektörünün yatırımlarda önceliklendirilmesini bekliyoruz. Bununla birlikte üretimde yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüme kaynak ayrılmaması önemli firmalarımız açısından çok değerli buluyoruz.

"Koyanların uymadığı kurala kimse uymaz"

► **Mahfi Eğilmez:** paketi hızlıca gözden geçirdim. Doğru önlemler var. Bununla birlikte tasarruf önlemleri saray harcamalarını, uçaklarını, konvoylarını, konumlarını kapsamadığı sürece fazla işe yaramaz. Koyanların uymadığı kurala kimse uymaz.

► **Fatih Özatay:** Genellikle olumlu. Eksikler: Etkisi ne olacak? Bütçe açığını GSYH'ye oranla ne kadar düşürecek? (Belki ayrıntı sonradan gelecektir). Döviz cinsinden ya da kura endeksli gelir garantilerine ilişkin

bir şey yok. Neden? Personel servisleri kaldırılması, lojmanların azaltılması memur yükü.

► **Uğur Gürses:** Kamuda tasarruf ve verimlilik önlemleri başlıklar itibarıyla yeterli. Açıklamada eksik olan, bu önlemlerin sayısal büyüklüğü. Nominal büyüklük olarak tahmin açıklanabilir; daha da ötesi bütçe payı ya da GSYH'ye oranı tahmin olarak verilebilir. Kamuoyunun ölçüleceği kriter 'gözlenebilir' uygulamaları olacak...

leri hazırlanıp uygulamaya alınacağını kaydetti. Şimşek yeni düzenleme alanlarının Kamu İhale Reformu, KİT'lerin yönetimi, vergi adaleti ile kayıtdışı-lıkla mücadele alanlarında olduğunu bildirdi. Şimşek, bütün çalışmaların kamuda harcama disiplini, kamu maliyesinin denzenflasyonla mücadeleye desteği yanında kamu maliyesinin etkinlik ve verimliliğinin artırılması, ka-

lıca refaha katkı amaçlarının öne çıktığını kaydetti.

İzleme ve Yaptırım öngörülüyor

Hazırlanan paketin, izleme, denetim ve raporlamaya dayalı olarak süreci yönetecek. Tedbirlere uyulmaması halinde, Cumhurbaşkanlığı ve ilgili kurumlar, idari yaptırım uygulayacak, para cezası verilebilecek. Para cezası ve idari yaptırımlar için yasal düzenleme yapılacağı belirtiliyor.

harcamaları izleyecek. Her idare veri girişi ve raporlama ile iş ve işlemlerini bildirecek. Hazine ve Maliye Bakanlığı, izleme, denetim ve raporlamaya dayalı olarak süreci yönetecek. Tedbirlere uyulmaması halinde, Cumhurbaşkanlığı ve ilgili kurumlar, idari yaptırım uygulayacak, para cezası verilebilecek. Para cezası ve idari yaptırımlar için yasal düzenleme yapılacağı belirtiliyor.

Enflasyonla mücadeleye önemli katkı sağlayacak

Kamuda Tasarruf ve Verimlilik Paketi'ne iş dünyasından olumlu tepki geldi.

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu: Enflasyonla mücadele tüm Türkiye'nin birinci önceliği olmalı ve bütçe disiplini bu mücadeleyi desteklemelidir. Açıklanan Kamuda Tasarruf ve Verimlilik Paketi'ni olumlu buluyoruz. Doğru yönde atılan bir adımdır. Alınacak ilave tedbirler, önümüzdeki dönemde açıklanacağı ifade edilen reform adımları ve bir izleme sistemi kurulmasıyla bu paket daha

da güçlendirilebilecektir.

DEİK Başkanı Nail Olpak: Tasarruf tedbirleri, kapsamlı ve önemli adımlar içeriyor. Kamuda verimliliği esas alan tasarruf tedbirlerinin ekonomik programı daha da güçlendireceğine inanıyoruz.

İTO Başkanı Şekib Avdagiç: Kamuda tasarruf programının, üretirken verimli ve harcarken tasarruflu olmayı, bir döneme mahsus bırakmayıp, ülke kültürüne yerleştireceğine inanıyoruz.

ASO Başkanı Seyit Arduç: Pa-

rasal sıkılaştırmanın yanında kamuda tasarrufun da devreye alınması, para ve maliye politikası eşgüdümünün sağlanmasına katkıda bulunacak ve enflasyonla mücadelede başarı şansını artıracaktır.

TİM Başkanı Mustafa Gültepe: Uygulama aşamasının tavizsiz bir şekilde yürütülmesi, hem enflasyonla mücadeleye pozitif yönde katkı sağlayacak hem de devletin verimliliğe odaklanacağı yönünde güçlü bir mesaj olacaktır.

MÜSİAD Başkanı Mahmut Asmalı: Devlet harcamalarının

rasyonelleştirilmesi, israf ve verimsizliğe yol açan kamu harcamalarından tasarruf edilmesi ve bu kaynakların verimli harcama alanlarına yönlendirilmesi, sadece bütçe disiplini için değil, aynı zamanda ekonomik gelişme açısından da fayda sağlayacaktır.

ASKON Başkanı Orhan Aydın: Enflasyonla mücadeleyi odak edinen, verimliliği önceleyen bir paket olmuş.

İKMİB Yönetim Kurulu Başkanı Adil Pelister: Enflasyon ile mücadeleye önemli bir ka-

zanım sağlayacağına ve katkısı olacağına inanıyoruz.

ORSİAD Başkanı Levent Çamur: Kaynakların doğru biçimde, doğru alanlara yönlendirilmesi de bütçe disiplini ve ekonomik gelişim açısından önemli bir kilometre taşı olacaktır.

EGİAD Başkanı Alp Avni Yelkenbiçer: Tasarruf programı ile kamuda zorunlu olmayan harcamaların azaltılması, kamu tüketim ve harcamalarında verimliliğin esas alınması oldukça önemli.